

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ'

Συνδρομή ἑτησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου. Ἔτους καὶ εἴνε ἑτησιαί. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

23 Φεβρουαρίου 1886

Ἡ κάτωθι δημοσιευομένη γεωγραφικὴ περιγραφή τῆς νήσου Ὑδρας ἀποτελεῖ μέρος γεωγραφικοῦ ἔργου, ὁσονοῦπε δημοσιευομένου, ὀλοκλήρου τοῦ *Νομοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας κατ'* ἐπαρχίας καὶ δήμους, συγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Ἄντ. Μηλιαράκη μετὰ ἐπιτόπιον ἔρευναν ἀπασῶν τῶν ἡπειρωτικῶν καὶ νησιωτικῶν χωρῶν τοῦ Νομοῦ. Ὁ γεωγραφικὸς δὲ πίναξ τῆς Ὑδρας, ὁ συνημμένος εἰς τὸ παρὸν φυλλάδιον, ἐπιτογραφηθῆ εἰδικῶς διὰ τὴν καταχώρισιν ταύτην, τὴν ἐν τῇ «Ἐστία».

Σ. τ. Δ.

Η ΝΗΣΟΣ ΥΔΡΑ

Ἡ νήσος Ὑδρα, ἣν κατέστησε περιφανῆ καὶ περιώνυμον ὁ ἥρωϊσμός καὶ αἱ θυσίαι τῶν κατοίκων τῆς κατὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κεῖται ἐν τῷ Ἑρμιονικῷ κόλπῳ, πρὸς Μ καὶ κατὰ μῆκος τοῦ ἀνατολικῷ ἄκρου τῆς Ἑρμιονίδος, ὅπερ εἶνε καὶ τὸ ἀνατολικώτατον τῆς Πελοποννήσου ὅλης, σχηματιζομένου μεταξὺ ἐκείνης καὶ τούτου πορθμοῦ ἀναπεπταμένου πρὸς Α, πλάτους 6 μιλίων, *Στενοῦ τῆς Ὑδρας* καλουμένου.

Ἡ νήσος ἔχει περίμετρον 30 περίπου μιλίων καὶ ἐμβαδὸν 55.8 τετραγ. χιλιομέτρ. (550,000 στρεμ). Ἐχει δὲ σχῆμα μακρὸν μήκους 20 χιλιομέτρων, πλάτους δὲ ποικίλου καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, μέγιστον μὲν 5, ἐλάχιστον δὲ $1\frac{1}{2}$ χιλιομέτρου.

Ἡ νήσος εἶνε ὄρεινὴ καὶ τραχεῖα, ἀνδρος καὶ ἀδενδρος, ἔχει τὸ ἔδαφος πετρώδες, ἀνώμαλον, διακεκομμένον ὑπὸ βαθυτάτων ρευμάτων, καὶ διακεχωρισμένον εἰς λόφους καὶ βουνούς ἐπιτηδεύουσ μόνον εἰς πτωχὴν βοσκὴν ζῶων, ἀποκρήμους πολλαχοῦ, καὶ ἀποτόμους ἔχοντας τὰς καταφερείας, καὶ μηδὲως καλλιεργησίμους.

Ὑψηλότατον ὄρος ἐντῇ νήσῳ εἶνε τὸ Ἔρε, ἀλθιανιστὶ σημαίνοντος τοῦ ὀνόματος ἄνεμος, ὕψους 652 μέτρων, κείμενον μικρὸν πέραν τοῦ μέσου τῆς νήσου, καὶ μᾶλλον ἐγγὺς τοῦ μεσημβρινοδυτικῷ αὐτῆς ἄκρου.

Ἡ κορυφή τοῦ ὄρους τούτου εἶνε ἡ κυριωτάτη σκοπιὰ τῆς νήσου· αὐτὴ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἴστατο σκοπιωρὸς ὅπως ἐπιβλέπη καὶ ἀναγγέλλη τὴν ἔλευσιν τῶν ἐχθρικών ἢ καὶ τῶν φιλικῶν πλοίων· ὑπάρχουσι δ' ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἐρείπια οἰκίσκου καὶ προμαχῶνων. Ἐν τῆς ὑψηλῆς ταύτης κορυφῆς, ἐξ ἧς ἀκούεται ὁ ἦχος

τῶν ῥιπτομένων ἐν Πειραιεὶ τηλεβόλων (ἀπόστασις 40 μιλίων), ἐκτείνεται εὐρυτάτη μεγαλοπρεπῆς θέα ἐπὶ τε τῆς νήσου, ἧς κατοπτεύεται ἡ περίξ θάλασσα, πλὴν τοῦ ΒΑ τμήματος, καὶ ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὴν νήσων καὶ ἡπειρωτικῶν ἐπαρχιῶν. Πρὸς Δ καθορῶνται τὰ ἀνατολικά τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, διαγραφόμενων ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος τῶν κορυφογραμμῶν τῶν ὄρεων τῆς Κυνοῦρίας καὶ Ἐπιδαύρου Λιμηρῆς, μέχρι Μαλέας καὶ Κυθήρων, πρὸς Α εἰς τὰ πέρατα τοῦ ὀρίζοντος φαίνονται ὡς νέφη φαῖα αἱ Κυκλάδες Μῆλος, Κίμωλος, Σίφνος, Κύθνος, Κέως καὶ αἰ ἐν τῷ μεταξὺ μικρότεροι ἐρημόνησοι, πρὸς Β δὲ καὶ πλησίον κατοπτεύονται αἱ Σπέτσαι, ὧν φαίνεται ἡ πόλις, ἡ Ἑρμιονίς ὀλόκληρος, τὰ ὄρη τῶν Διδύμων, καὶ τῶν Ἀδέρων, καὶ ὅπισθεν τούτων ἡ προβάλλουσα ὑψηλὴ κορυφή τοῦ Ὀρθολιθίου τῆς Τροϊζηνίας, ΒΒΑ δὲ τὰ ὄρη τῆς Ἀττικῆς, καὶ αὐτὴ ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, καὶ μέρος τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου.

Δευτερεύουσαι κορυφαὶ ὑψηλαὶ εἶνε τὸ Ὀβόρι, κείμενον ΑΑΒ τοῦ Ἐρε, καὶ τὸ Ζάσταρο πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς νήσου, ὅρος ἀπότομον, καθέτως πρὸς τὴν θάλασσαν κατερχόμενον, ἐξ οὗ μυθολογοῦσιν οἱ Ὑδραῖοι ὅτι κατεκρήμνιζόν ποτε τοὺς γέροντας εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἡ Ὑδρα στερεῖται πεδιάδων καὶ ἐκτενῶν ὀμαλῶν ἐδαφικῶν ἐκτάσεων καὶ καλλιεργησίμων. Καλλιεργοῦνται δ' ἐν αὐτῇ μόνον μικροὶ βουνοὶ γαιώδεις, οἳ οἱ περὶ τὴν μονὴν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, ἐπίσης ἐπίπεδοι κατωφέρεια παρὰ λίου πρὸς Μ ἐν θέσει *Κλιμάκι*, τὸ μικρὸν ὀροπέδιον τῆς *Ἐπισκοπῆς*, θέσεως μὴ ὀρατῆς ἀπὸ θαλάσσης, ἔνθα ναὸς Θεοτόκου (ἑορτάζει 23 Αὐγούστου) καὶ ἄλλοι ναῖσκοι καὶ ἐπαύλεις ἐξοχικαὶ Ὑδραίων καὶ φυτεῖαι δένδρων καρποφόρων, ἴδια συκῶν, ἀμυγδαλῶν καὶ ἐλαιῶν. Ἐνιαχοῦ ὑπάρχουσι καὶ πυκνοὶ πευκῶνες, ἐξ ὧν συλλέγεται ἱκανὴ ποσότης ῥητίνης. Κατὰ τὰς παραδόσεις δὲ τῶν κατοίκων ἡ νήσος ἦτο πρότερον δασώδης ἐκ πευκῶν, ἀλλ' ἀπεργυμνώθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ τῆς ξυλεύσεως καὶ τῶν πυρκαϊῶν. Οἱ Τούρκοι ὀνομάζουσι τὴν νήσον *Τσάμιλιζαγ*, ὃ ἐστὶ πευκή-εσσα, ὄνομα δοθέν αὐτῇ πιθανώτατα κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῶν Τούρκων εἰς τὴν Μεσό-

γειον, ὅτε ἡ νῆσος πᾶσα ἐφάνετο ἀπὸ θαλάσσης χλοερά.

Τὰ παράλια τῆς Ὑδρας εἶνε κατακερματισμένα εἰς ὀρμίσκους· κόλπους δ' ἔχουσι οὐχὶ βαθεῖς μόνον τὰ μεσημβρινά. Ὁ λιμὴν τῆς νήσου, περὶ τὸν ὁποῖον εἶνε ἐκτισμένη καὶ ἡ ὀμώλυμος αὐτῇ πόλις, κεῖται ἐν μέσῳ τῆς βορείας παραλίας· εἶνε μικρὸς καὶ πρόσβορρος, διὸ καὶ προσβάλλεται σφόδρα ὑπὸ τῶν βορείων ἀνέμων. Πρὸς Α τούτου κεῖται ἕτερος λιμὴν μεγαλειότερος, τὸ *Μανδράκι*, ὅπου ἐλλιμενίζονται τὰ μεγάλα πλοῖα, καὶ ὅπου ὑπάρχει καὶ τὸ λοιμοκαθατήριον τῆς νήσου. Ὁ λιμὴν δ' οὗτος συνδέεται διὰ ξηρᾶς μετὰ τοῦ λιμένος τῆς πόλεως διὰ παραλίας ὁδοῦ, οὔσης καὶ τοῦ μόνου παραλίου περιπάτου τῶν πολιτῶν. Μετὰ τὸ Μανδράκι πρὸς Α ἐπέται ὁ ὄρμος *Λοῦμο Κρίταμι* (ποταμὸς κριτάμων), καὶ ἄλλοι ὀρμίσκοι ἀσήμαντοι μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ζούρδας.

Πρὸς Δ τοῦ λιμένος κεῖνται οἱ ὄρμοι *Παλαμηδᾶς*, μετὰ τοῦτον ὁ *Μῶλος*, εἶτα ὁ τοῦ *Ἀγίου Γεωργίου* πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς νήσου. Πρὸς τὴν μεσημβρινὴν δὲ παραλίαν ὑπάρχουσι ὀλιγώτεροι ὀρμίσκοι, ὧν σημαντικώτερος ὁ κείμενος πρὸς Μ τοῦ δυτικοῦ ἀκρωτηρίου Μπίστι, διχαζόμενος εἰς δύο ὑπὸ γλώσσης ὀρεινῆς, ἧς πρόσκειται νησίς *Τσίγκρι*. Ἐν τῇ μεσημβρινῇ δὲ ταύτῃ παραλίᾳ σχηματίζονται δύο κόλποι ἀνοικτοί, ὁ τῆς *Νησίτσας*, καὶ ὁ τῆς *Διμνιόνας*.

Ἡ Ὑδρα ὡς ἐκ τοῦ στενοῦ καὶ μακροῦ σχήματός της ἔχει δύο κύρια ἀκρωτήρια ἐν πρὸς τὸ ΑΑΒ τὴν *Ζούρβαν*, καὶ ἐν πρὸς τὸ ΔΔΜ τὸ *Μπίστι* (οὐρά.) Ἐχει δὲ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν παραλίαν ἐτέρας τρεῖς ἄκρας· περὶ τὸ μέσον, ὅπου καὶ τὸ πλατύτατον μέρος τῆς νήσου, τὴν ἄκραν *Ῥήγας*, ἢ ἀλβανιστί, ὡς προφέρουσι οἱ ἐγγύριοι, *Χόντ-ρίγιζ*, ἧτις σχηματίζει τὸν κόλπον *Διμνιόνας*, πρὸς Δ τὴν ἄκραν *Καρόνι*, οὕτω κληθεῖσαν ἕνεκα μεγάλου τηλεβόλου αὐτόθι ὑπάρχοντος, τεθέντος δ' ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως πρὸς παρεμπόδισιν ἐνδεχομένης ἀποβάσεως τῶν ἐχθρῶν. Ἡ ἄκρα αὕτη σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς *Νησίτσας*, οὕτω καλουμένης μικρᾶς χερσονησίδος νησίδος, συνεχόμενης δι' ἄμμώδους ἰσθμοῦ πρὸς τὴν ξηράν. Πρὸς Α ταύτης κεῖται εἰς ἀπόστασιν ἀκριβῶς μιλίου μικρὰ ξηρόνησος. Μεταξὺ δὲ τῶν κόλπων τούτων πρὸς Μ καὶ τοῦ ἀντιθέτου πρὸς Β *Παλαμηδᾶ* κεῖται ἡ θέσις Ἐπισκοπῆ, μεταξὺ δὲ τῆς *Νησίτσας* καὶ τοῦ Ῥήγα ἡ θέσις *Κλιμάκι*. Τρίτη ἄκρα, ἡ μεσημβρινωτάτη τῆς νήσου, εἶνε ἡ *Γερακίρα*, ἀπέχουσα τοῦ Μπίστι 1 $\frac{2}{3}$ μιλίου.

Ἡ Ὑδρα ἔχει μίαν καὶ μόνην πόλιν ὀμώλυμον, ἐν ἧ συγκεντρῶνται ὅλος ὁ πληθυσμὸς αὐ-

τῆς, κειμένη ἐν μέσῳ τῆς βορείας παραλίας, ἐξ ἴσου ἀπέχουσα τῶν ἄκρων τῆς νήσου *Ζουρβᾶ* καὶ *Μπίστι*. Αἱ ἀρχαιόταται δὲ οἰκήσεις τῆς Ὑδρας, ὅτε πιθανώτατα κατακείτο ὑπὸ ποιμένων, ἀπαντῶσιν ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ. Μετὰ τὴν μεταβάσιν δὲ τῶν Ἀλβανῶν αὐτόθι ἐξελέχθησαν ὡς τόπος οἰκήσεως τὰ τὸν λιμένα περιβάλλοντα ὑψώματα, ὅπου ἐν διάστηματι τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων ἐκτίσθη πολυάνδρος καὶ εὐάνδρος πόλις διὰ τοῦ πλοῦτου, ὃν οἱ κάτοικοι ἀπεκόμισαν ἐκ τῆς ναυτιλίας, καὶ ἠύξησαν διὰ τῆς τιμίας καὶ ἠθικῆς διοικήσεως.

Ὡς ἔχει σήμερον ἡ πόλις τῆς Ὑδρας ἀδύνατον νὰ κατανοηθῇ πόθεν ἤρχισε κτιζομένη, ἀλλ' ἐκ τῶν γερόντων καὶ τῶν ὀνομασιῶν δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι αἱ πρῶται οἰκίαι φκοδομήθησαν ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ μυχοῦ τοῦ λιμένος λόφου τῆς *Κιάφας* (χορυφῆς). Τὸ ἀρχικὸν ἐπὶ τῆς *Κιάφας* κώμιον τῆς Ὑδρας ἔκειτο ἐντὸς δάσους πευκῶν, κατερχομένου μέχρι τῆς ἀκτῆς τοῦ λιμένος, ὅστις ἐν ἀρχῇ ἦτο μείζων, ἐκτείνόμενος μέχρι τῶν προπόδων τῶν περὶ αὐτὸν προβούνων, οὓς σήμερον καλύπτουσι πανταχοῦ οἰκίαι μετέπειτα δὲ, καθόσον ἐκόπτοντο τὰ δένδρα καὶ ἐπυροπολοῦντο, ὁ παρασυρόμενος ὑπὸ τῶν ρευμάτων χεῦς ἐπλήρωσεν αὐτὸν καὶ ἐσχημάτισε περὶ τὸν μυχὸν ἐπίπεδον ἔκτασιν, ἐφ' ἧς ἐκτείνεται νῦν ἡ κάτω πόλις καὶ ἡ ἀγορά, καὶ ὅπου ὑπάρχει ἡ Μονὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἧς ὁ ναὸς πρὸ τῆς κτίσεως περὶ αὐτὸν κελλίαν ἔκειτο ἐπὶ βραχώδους νησιδίου, ἐνωθέντος σὺν τῷ χρόνῳ πρὸς τὴν ξηράν. Ἐνθυμοῦνται δ' ἔτι οἱ γέροντες ὅτι ἡ μεσημβρινοανατολικὴ ἀκτὴ τοῦ λιμένος ἔφθανε μέχρι τοῦ *Περιβολλου* τοῦ *Κόνσολα* ἢ *Κοκκίνη*, ἐνῶ σήμερον μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ μυχοῦ καλύπτεται ὁ μακρὸς ἐπίπεδος χώρος ὑπὸ οἰκιῶν.

Ἡ πόλις ἤδη κεῖται τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν καταφερειῶν τῶν γύρω τοῦ λιμένος προβούνων, νεύουσα πρὸς βορρᾶν. Διαίρειται δὲ εἰς πολλὰς συνοικίας, ὀνομαζομένης κατὰ τὸ σύνθησις εἰς τὰς πόλεις ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν· οὐχ ἦττον ὑπάρχουσι γενικαὶ ὀνομασίαι, ἃς ἔδωσαν βεβαίως οἱ τὴν *Κιάφαν* πρῶτοι οἰκήσαντες. Οὕτω τὰ βορειοανατολικὸν τμήμα τῆς πόλεως, οὗτινος ὑπέρεκειται ὑψηλὸς βουνὸς πρὸς Α καλεῖται ἀλβανιστί *Μπούα-ε* (χειμαδιό), μετὰ τοῦτο χωρῶν τις πρὸς τὰ μεσημβρινοδυτικὰ ὑψώματα συναντᾷ τὴν συνοικίαν *Καλὰ Πηγᾶδια*, ἐνθα ὑπάρχουσι δύο φρέατα λιθόκτιστα, ἀνορυθέντα τῷ 1802. Χωρίζονται δὲ αἱ δύο συνοικίαι διὰ ρευμάτων ἐκβαλλόντων εἰς τὸν λιμένα. Ἐντεῦθεν ἔρχεται ἡ *Κιάφα*, ἔχουσα πρὸς Α συνοικίαν *Γκοῦρ-ι-μάδι* (πέτραν μεγάλην). Ἐκ τῆς *Κιάφας* ἐκτείνεται ἀρίστη θέα σκηνογραφικὴ ἐπὶ τῆς πόλεως, καὶ τοῦ λιμένος, καὶ τοῦ στενοῦ τῆς Ὑδρας. Ἐν τῇ

Κιάφα αἱ οἰκίαι εἶνε συνεσφιγμέναι, πολλαχῶς δὲ σώζονται ἔτι ὑπὲρ τὰς ὁδοὺς αἱ καμάραι, δι' ὧν ἐκαλύπτοντο αἱ ἀρχικαὶ ῥύμαι τοῦ κωμίου, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ σχεδίου τῶν χωρίων καὶ πολυχῶν τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, πρὸς ἄμυναν αὐτῶν κατὰ τῶν πειρατικῶν ἐπίδρομῶν.

Ἀπέναντι τῆς Κιάφας ὑψοῦται δικόρυφος βουνὸς ὑψηλὸς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ὑπερκείμενος δυτικῶς τοῦ λιμένος, κεκαλυμμένος ἐξ οἰκιῶν, ἐν αἷς πλείσται μεγάλαι καὶ πολυῶροφοι, ἀνήκουσαι εἰς τὰς πλουσίας ἱστορικὰς οἰκογενείας τῆς Ἰδρας, ἐνταῦθα κτισθεῖσαι, ἄτε θεωρουμένου τοῦ τμήματος τούτου μᾶλλον εὐαέρου καὶ ὑγιεινοῦ. Δυτικῶς δὲ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου μετὰ τὴν ἐπανάστασιν, αὐξήσαντος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, ἕνεκα τῆς προσελύσεως ξένων προσφύγων, ἐκτίσθη νέα συνοικία μεγάλη ἐπὶ ὁμαλωτέρου ἐδάφους, τὰ *Καμίνια*, διαιρουμένη εἰς Μικρὰ *Καμίνια* καὶ Μεγάλα, τῶν Μικρῶν κειμένων εἰς τὴν δυτικὴν κλιτὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τῶν Μεγάλων δὲ εἰς τὴν ἀπέναντι, ἔνθα κείται καὶ μέγας κήπος τοῦ Κουντουριώτου. Ἐν τοῖς Μικροῖς *Καμίνιοις* ὑπάρχει ἐκκλησία *Παραγία Παπακούχου* ὀνομαζομένη, ἣν ἰδίως τιμῶσιν οἱ σπογγαλιεῖς.

Ὡς ἐκ τοῦ ἐπικλινοῦς ἐδάφους, ἐφ' οὗ εἶνε ἐκτισμέναι αἱ οἰκίαι, ἡ πόλις ἔχει ὁδοὺς ἀνωφερεῖς, κλιμακωτάς, λιθοστρώτους, τὸ πλεῖστον λαβυρινθώδεις καὶ σκολιάς. Αἱ οἰκίαι ὑπέρκεινται ἀλλήλων ἀμφιθεατρικῶς, εἶνε δὲ κομψαί, καθάριοι, λευκαὶ ἄτε ἐπιχρισμένοι συνεχῶς δι' ἀσβέστου.

Ἡ ἀγορὰ τῆς πόλεως κείται περὶ τὸν μυχὸν τοῦ λιμένος, ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου χώρου. Αὐτόθι ἐκτείνεται πλατεῖα παραλία ὁδὸς, περὶ τὴν ὁποίαν κεῖνται τὰ κρεωπωλεῖα, παντοπωλεῖα, οἰνοπωλεῖα, αὐτόθι δὲ μόνον καφενεῖα καὶ οὐδαμοῦ ἄλλου τῆς εὐρείας περιοχῆς τῆς πόλεως.

Ὁ λιμὴν τῆς πόλεως Ἰδρας εἶνε μικρᾶς χωρητικότητος· τὰ ἀτμόπλοια ἴστανται ἐκτός, ἐν ἀνοικτῇ θαλάσῃ, παρὰ τὸ στόμιον παραλαμβάνοντα ἢ ἀποβιβάζοντα ἐπιβάτας. Ἐκατέρωθεν τοῦ στομίου κεῖνται δύο προμαχώνας, κτισθέντες ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν κατεσκευάσθη παραλία ὑψηλὴ ὁδὸς, προεκτεινομένη μέχρι Μανδρακίου, πρὸς τὴν δυτικὴν δὲ ἀκτὴν ὑπάρχει κυματοθραύστης πρὸς προστασίαν τῶν πλοιαρίων. Ὁ μυχὸς τοῦ λιμένος στερεῖται προκυμαίας, διό, ὑπαρχούσης περὶ αὐτὸν τῆς ἀγορᾶς, τοῦ ναυπηγείου, καὶ ἐκβαλλόντων εἰς αὐτὸν πάντων τῶν ρευμάτων τῆς πόλεως, ἡ παρασύρουσι τὰς ἀκαθαρσίας, τὸ μέρος τοῦτο εἶνε ἀκάθαρτον καὶ βροβορῶδες, σχετικῶς πρὸς τὴν καθαρότητα τῆς ἄνω πόλεως.

Τὴν πόλιν, ἐκτισμένην ἐπὶ τεσσάρων προβούνων διαφόρου ὕψους, διατέμνουσι τρία ρεύματα ἐκβάλλοντα εἰς τὸν λιμένα, ὧν ἓν, τὸ μέγιστον ἔχει

τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἐρε, προξενεῖ δὲ μεγίστας ζημίας εἰς τοὺς παροχθίους ἐν ὥρᾳ πολυομβρίας.

Ἡ πόλις ὑδρεύεται ἐκ δεξαμενῶν, ἃς ἔχει ἐκαστὴ οἰκία, καὶ ἐκ φρεατίων ὑδάτων ὡς ἄριστον δὲ φρεάτιον ὕδωρ θεωρεῖται τὸ τῶν Καλῶν Πηγαδιῶν, ἔνθα τελεῖται καὶ ὁ κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν Θεοφανείων ἀγιασμός.

Ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει δημοσίων κτιρίων ἄξια λόγου καὶ μνείας εἶνε τὸ τῆς Μονῆς τῆς Κοιμήσεως παρὰ τὴν ἀγορὰν, καὶ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον τῶν ἀρρένων πρότερον, ἥδη δὲ τῶν θηλέων, κτισθὲν τῷ 1836.

Πλατεῖαι ἐν τῇ πόλει δὲν ὑπάρχουσιν. Ἐπίσης στερεῖται νεκροταφείου, ἐνταφιαζομένων τῶν νεκρῶν κατὰ τὴν παλαιὰν συνθήειαν, περὶ τὰς ἐκκλησίας· στερεῖται ἐπίσης καὶ ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων. Ὡσαύτως πλὴν ἐνὸς ἀτμομύλου τοῦ ἀλευροῦ, δὲν ὑπάρχει ἕτερον βιομηχανικὸν κατὰστημα, ναυπηγοῦνται δὲ μόνον καὶ ἐνταῦθα μικρὰ πλοῖα, ὡς εἰς πάσας τὰς ναυτικὰς πόλεις.

Ἡ ἐν γένει ὄψις τῆς πόλεως Ἰδρας, εἴτε ἐκ θαλάσσης, εἴτε ἐκ τῆς Κιάφας, ἢ ἐξ ἄλλων ὑψομάτων κατοπτρευομένη, ἔχει τι τὸ σοβαρὸν καὶ ἐπιβλητικὸν· ἀποτελεῖ ἰδιάζοντα τύπον πόλεως ἑλληνικῆς αὐτονομίου ἐπὶ 4 ἑκατονταετηρίδας, ἀφ' ἑαυτῆς ἀναπτυσθεῖσης ἄνευ ἀμέσου ἐπιτοπίου ἐπιδράσεως φραγκικῶν ἢ τουρκικῶν ἐθίμων καὶ ἀρχιτεκτονικῶν ῥυθμῶν. Ὁ θέλων νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἰδραν ἢ τὴν γείτονα ταύτη Σπέτσας ἀνάγκη νὰ μελετήσῃ προηγουμένως τὴν πολιτικὴν αὐτῶν ἱστορίαν, τὴν ἐπὶ τουρκοκρατίας κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν κατάστασιν, τὸν βίον, τὰ ἔθιμα, τὰ φιλόθηρα τῶν κατοίκων αἰσθηματα, τοὺς τοπικοὺς νόμους, ὅπως αἰσθανθῇ τὸ γόητρον ἐπὶ τῇ θεᾷ πόλει, ἐν αἷς ἐγενήθησαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, οἵτινες κατέπληξαν τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀνδρείας αὐτῶν καὶ τῆς ἐθελουσίας.

Προϊόντα ἡ νῆσος ἐλάχιστα παράγει· οὐδὲ δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ παραγωγὴ ὀλίγου σίτου καὶ κριθῆς μέχρι 2000 κοιλῶν, ἐλαίου 1000 ὀκ., ῥητίνης 4000 ὀκ. ἀμυγδάλων καὶ σύκων, καὶ τυροῦ μέχρι 1500 κανταρίων. Οἱ κάτοικοι ζῶσι κυρίως ἐκ τῆς ναυτιλίας, ταύτην ἔχοντες ἀποκλειστικὸν ἐπάγγελμα, ἥτις ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς κατέστησεν αὐτοὺς εὐπόρους. Ἡδη παρακμασάσης τῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας ἐπεδόθησαν εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν ἐξ ἧς εἰσάγονται κατ' ἔτος εἰς τὴν νῆσον περὶ τὸ 1,500,000 δραχμῶν. Ἐχουσι δὲ οἱ Ἰδραῖοι τὰ νῦν 656 πλοῖα ἀπὸ 1—60 τόννων, 18 δὲ πλοῖα μεγάλα ἄνω τῶν 60 τόννων, ἐγγεγραμμένα εἰς τὸν λιμένα αὐτῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα 17 μεγάλα, ἐγγεγραμμένα εἰς ἄλλους λιμένας. Ἐχει ναύτας ἐν συνόλῳ 2347 ἐγγεγραμμένους εἰς τὰ

μητρῶν Ὑδρας, καὶ ἑτέρους 800 ἐγγεγραμμένοι εἰς τὰ τῆς Σύρου, καὶ ἄλλων παραλίων πόλεων.

Ἐκ τῶν 656 πλοίων πλεῖστα εἶνε σπογγαλιευτικά ἐκ 3—4 τόννων ἕκαστον. Ἡ παραγωγή δὲ τοῦ σπόγγου, ὃν ἐξάγουσιν ἐκ τῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς ἰδίως, ἀνῆλθε τὸ 1881 εἰς 50-60000 ὀκάδας, ἀλλ' ἔκτοτε ἐδιπλασιάσθη.

Ὁ δῆμος Ὑδρας εἶνε Α' τάξεως· συνίστη τῷ 1837. Ἐχει κατοίκους 7,342 καὶ δημότας 12, 819 (ἔθν. Νυδριώτης, Ὑδραῖος) πάντας Ἀλβανούς. Ἐκ τῶν 7,342 κατοίκων εἶνε ἄρρενες 3376 καὶ θήλειες 3966. Ἡ πόλις τῆς Ὑδρας ἔχει οἰκίας 2.700.

Ἡ Ὑδρα ἀποτελεῖ ἴδιον δῆμον, «Δῆμον Ὑδρας,» εἶνε δὲ καὶ πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας «Ὑδρας καὶ Τροιζηνίας», καὶ ἔδρα τοῦ Ἐπισκόπου «Ὑδρας καὶ Σπετσῶν.» Ἐν τοῖς νόμοις τοῖς διοικητικοῖς εἶνε ἀναγεγραμμένη καὶ ὡς ἀποτελοῦσα ἰδίαν ἐπαρχίαν, ἀλλὰ συνήθως ἐνοῦται μετὰ τῆς Τροιζηνίας εἰς μίαν ἐπαρχίαν. Ἐκλέγει δὲ ἡ νῆσος κατὰ τὰς κελύσεις τῶν Ἐθνικῶν Συνελεύσεων τρεῖς βουλευτάς, ἡ δὲ λοιπὴ ἐπαρχία τῆς Τροιζηνίας δύο.

Τὸ κλίμα τῆς νήσου εἶνε ἐν γένει ὕμεινόν. Εἰς παλαιότερους χρόνους ἐπεπόλαζεν ἑνδημικὴ ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ὡς καὶ ἐν Σπέτσαις, ἀσθένεια, καλουμένη ἐν Ὑδρᾷ μὲν *τσιράκι* ἢ, ὅπερ ταῦτό, ἀλβανιστὶ *μάστρικ*, ἐν Σπέτσαις δὲ *πόρος*, προσβάλλουσα ἰδίᾳ τὰ βρέφη, ἣτις τείνει διὰ τῆς διαίτης νὰ ἐξαλειφθῇ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν νήσων.

Ἡ Ὑδρα ἔχει πολλὰς Μονὰς, ὧν μίαν διατηρουμένην τὴν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ. Κυριωτέρα Μονὴ, διαλελυμένη σήμερον οὔσα, ἦτο ἡ τῆς Κοιμήσεως, μᾶλλον γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Μονὴ Ὑδρας*, κειμένη ἐν τῇ κάτω πόλει παρὰ τὸν λιμένα, ἧς βλέπει ὁ καταπλέων ἀμέσως τὰ ὑψηλὰ κωδωνοστάσια καὶ τοὺς μεγάλους κώδωνας. Ἡ Μονὴ αὕτη κατέστη διάσημος ἐν τῷ ἀγῶνι, διότι ἐν αὐτῇ συνήρχοντο τὰ συμβούλια τῶν προκρίτων, καὶ ἐξεδίδετο πᾶσα ἀπόφασις περὶ τῶν ναυτικῶν ἐκστρατειῶν. Ἡ ἐκκλησία τῆς Μονῆς ταύτης θεωρεῖται ἀρχαιοτάτη καὶ ὡς ἡ πρώτη κτισθεῖσα τῷ 1641, πολλὰκις δὲ κατόπιν ἀνακαινισθεῖσα. Ἐν ταύτῃ ἀνάκεινται πλεῖστα ἀναθήματα, ἐν οἷς καὶ πολυέλαιος ἐπηργυρωμένος, ἀνήκων εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κεραμικοῦ τῶν Παρισίων, ἀγορασθεὶς ὑπὸ πλοιοάρχου Ὑδραίου καὶ ἀφιερωθείς εἰς τὸν ναόν. Περὶ τὸν ναὸν κείνται κελλῖα εἰς δύο ὀρόφους. Σήμερον ἐν αὐτοῖς ὑπάρχουσι τὰ δημοτικὰ καταστήματα τῆς νήσου, τὰ γραφεῖα τῆς ἀστυνομίας, καὶ ξενῶν.

Ἡ μονὴ αὕτη κέκτηται μέγα εἰσόδημα ἐξ οἰκιῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτήν, καὶ ἐξ ἐλαιῶνος με-

γάλου, ὃν ἔχει ἐπὶ τῆς ἀπέναντι παραλίας τῆς Ἐρμιονίδος, ὅπου καὶ Μετόχιον αὐτῆς.

Διατηρουμένη Μονὴ εἶνε ἡ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, κειμένη ἐπὶ κορυφῆς ὑψηλῆς προδούρου τοῦ Ἐρε, ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἀπέχει $\frac{1}{4}$ ὥρας. Ἡ Μονὴ εἶνε λίαν εὐπρεπὴς καὶ καθαρά. Ἐχει πληθύν κελλίων γύρωθεν, δεξαμενὰς εὐρείας, ναὸν βυζαντιακὸν κομψὸν ἀνακαινισθέντα τῷ 1815, καὶ θέαν περικαλλῆ καὶ εὐφρόσυτον πρὸς τε τὴν πόλιν τῆς Ὑδρας, τὸν Σαρωνικὸν καὶ Ἀργολικὸν κόλπον, καὶ τὸ Μυρτώον πέλαγος καὶ τὴν ἀπέναντι Ἐρμιονίδα. Ἀπέχει τῆς πόλεως μίαν ὥραν. Ἐχει βιβλιοθήκην εὐρίσκει δὲ τις ἐν αὐτῇ πᾶσαν ἀνάπαυσιν πρὸς πολυήμερον διαμονήν.

Ἐξω τοῦ περιβόλου τῆς Μονῆς ὑπάρχει ναὸς τοῦ νεομάρτυρος Κωνσταντίνου, ὃν τιμῶσιν ἰδιαζόντως οἱ Ὑδραῖοι, ἀνεγερθεὶς τῷ 1864, δαπάνῃ Μακαρίας Μοναχῆς Δημᾶ Σαρκόση. Κάτω τῆς Μονῆς ἐπὶ τῶν κατωφερειῶν τοῦ βουνοῦ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ὑπάρχει Μονὴ καλογραϊῶν, ἡ μᾶλλον ἡσυχαστήριον τῆς Ἁγίας Εὐπραξίας, καλουμένη τοῦ Δοκοῦ, ἅτε ἀνήκουσα εἰς τὴν ἑμῶνυμον ὑδραϊκὴν οἰκογένειαν ὑπάρχει δ' ἔτι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τῆς πόλεως εἰς Μονὴν Προφήτου Ἡλιοῦ μετόχιον τῆς Μονῆς, ἐπίσης ἡσυχαστήριον καλογραϊῶν. Τοιαῦται δὲ Μοναὶ διαλελυμέναι γυναικεῖαι τὰ νῦν ἡσυχαστήρια εἶνε τοῦ Παλαμηδᾶ, τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου ἢ Ζουρβάς, Ἀγίου Νικολάου καὶ Ἁγίας Τριάδος.

Φάρος. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ζουρβάς ἠγέρθη τῷ 1883 (ἐναρξὺς φωτισμοῦ 15 Ἰουνίου) φάρος, ἔχων φῶς λευκὸν μετ' ἀναλαμπῶν, εἰς ὕψος 36 μέτρ. ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ὄρατὸν ἐν αἰθροῖᾳ νυκτὶ εἰς ἀπόστασιν 17 μιλίων. Ἀσθενὲς φῶς φαίνεται ἀπὸ 1' λεπτ. 30", παρακολουθούμενον ὑπὸ τελείας ἐκλείψεως εἰς 10" $\frac{1}{2}$, ζωηρὰ λάμψις 9" καὶ πάλιν τελεία ἐκλείψις 10" $\frac{1}{2}$ δευτ. λεπτῶν. Ἡ τοῦ φωτισμοῦ συσκευὴ διοπτρική.

Ὁ πύργος, ἐφ' οὗ ὁ φάρος, κεῖται εἰς ὕψος 10μ. 90 ὑπὲρ τὸ ἔδαφος· εἶνε δὲ τετράγωνος, εἰς 85 μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας τοῦ ἀκρωτηρίου. Ἡ γεωγραφικὴ αὐτοῦ θέσις

Πλάτος 37°, 21', 47" Β } Γρενουίνσιου.
Μῆκος 23°, 35'. 4". Α }

Περὶ τὴν Ὑδραν, κυρίως δὲ πρὸς τὸ μεσημβρινοδυτικὸν ἄκρον αὐτῆς, πρόκεινται πολλαὶ νησίδες διαφόρου μεγέθους, ἔρημοι πᾶσαι, ἀλλ' ἀνήκουσαι εἰς τὸν δῆμον Ὑδρας. Ἡ μεγαλειτέρα τούτων εἶνε ὁ Δοκός, ἡ ἀρχαία Ἀπεροπία, κειμένη μεταξὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Μπιστι τῆς Ὑδρας καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μουζακίου (Βουπόρθμου) τῆς

Ἐρμιονίδος, κλείουσα οὕτω τὸ μεσημβρινοδυτικὸν στόμιον τοῦ Στενοῦ τῆς Ὑδρας, ἀναπεπταμένου ὄντος πρὸς Α. Ὁ Δοκὸς ἔχει περίμετρον $11\frac{1}{2}$ μιλίων καὶ ἔμβαδὸν 12.5 τετραγ. χιλιομ. (12,000 στρεμ.). Πρὸς Β ἔχει ἀνοικτὸν μέγαν λιμένα ἀσφαλῆ περιφερείας 2 μιλίων, καὶ μήκους 1 μιλίου, εἰς ὃν ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐναυλόχουν τὰ μεγάλα πλοῖα τῶν Ὑδραίων. Εἶνε δὲ ὁ Δοκὸς νῆσος ὀρεινοτάτη καὶ δύσβατος, τοῦ ἀνατολικοῦ αὐτῆς ἄκρου ὑψουμένου εἰς 334 μέτρα, ἔχει ἀπόκρημα γύρωθεν παράλια καὶ θάλασσαν βαθυτάτην παρ' αὐτὰς τὰς ἄκτας· εἶνε ἀκατοίκητος, ἐπιτηδεῖα εἰς βοσκὴν ποιμνίων, καλλιεργεῖται δ' ἐν αὐτῇ καὶ μικρὸν τεμάχιον πρὸς Α τοῦ λιμένος, ἐνθα ὑπάρχει καὶ ἐλαιῶν, καὶ ἐρείπια ἐνετικῶ φρουρίου, καλουμένου *Καστέλλι*, μεταβαίνουσι δ' αὐτοσε εἰς Ὑδρας γεωργοί. Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ὑπάρχει καὶ ἄφθονον κυνήγιον περδίκων.

Αἱ λοιπαὶ νησίδες εἶνε τὰ *Τρίκερι* (Τρίκρανα) μεταξὺ Σπετσῶν καὶ Ὑδρας, ὧν νέμονται καὶ οἱ Σπετσιοῦται καὶ οἱ Ὑδραῖοι, στέλλοντες εἰς αὐτὰ ζῶα· πρὸς Α τούτων *Δράπερι*, *Στρογγυλό*, *Πλατεῖα*, τρεῖς νησίδες πλησίον ἀλλήλων κείμεναι. Πρὸς τὸ ΒΒΑ τούτων *Καρτέλι* καὶ πρὸς τὸ ΔΑΒ *Δισάκι* καὶ *Μπιθ-πρίεριζα* ἀλθανιστὶ καλούμενον. Παρὰ τὸ *Δισάκι* ἡ *Βέριζα* (κέδρος), καὶ μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ ἄκρωτ. Μπίστι ὁ *Ἀλέξανδρος*, νησίς περιφερείας $1\frac{1}{2}$ μιλίου καὶ ΒΒΑ τούτου τὸ *Τσίγκρι*. Πρὸς Β τοῦ ἄκρωτ. Μπίστι ἡ μικρὰ νησίς *Ποιτηκονῆσι* καὶ παρὰ ταύτην ἡ μεγαλητέρα *Πέτασι*, περιφερείας 2 μιλίων. Τὸ Πέτασι ἀπέχει τῆς ἀπέναντι παραλίας τῆς Ὑδρας $\frac{1}{6}$ τοῦ μιλίου (309 περίπου μέτρα), ἀλλὰ τὸ βάθος τοῦ ἐν τῷ μεταξὺ πορθμοῦ εἶνε μέγα, διήκων μέχρις 16—22 ὀργυιῶν. Μεταξὺ Πετασίου καὶ τοῦ λιμένος Ὑδρας πρὸς-κεινται αἱ ξηρονησίδες *Γιαλιά*, *Ἐρημονῆσι* καὶ *Κιβατὸς* ἀπέναντι καὶ αἱ τρεῖς τοῦ λιμένος Μώλου, εἴτα ὁ *Παλαμηδάς*, ὁ *Βλυχὸς* καὶ τὸ *Καμίρι* ἀπέναντι τῶν ὁμωνύμων ὀρμίσκων τῆς Ὑδρας. Πρὸς Μ δὲ τῆς Ὑδρας καὶ δὴ τοῦ ὄρους Ἐρε, εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων ἀπὸ τοῦ ἄκρωτηρ. Κανόνι κεῖται ἐρημόνησος ὁ *Σταυρός*, πρὸς Μ τῆς ὁποίας εἰς ἀπόστασιν $\frac{2}{3}$ τοῦ μιλίου ὑπάρχει ὕψαλος, ἡ *Ἐέρα* τοῦ *Σταυροῦ*. Ὑψαλοὶ δὲ ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ τῶν νησίδων *Στρογγυλῆς* καὶ *Καρτελίου*, δύο τὸν ἀριθμὸν, καὶ μία πρὸς Β τοῦ *Καρτελίου* εἰς ἀπόστασιν 309 μέτρων.

Εἰς τὴν Ὑδραν ὑπάγεται καὶ νησίς πόρρω ἀπέχουσα ταύτης, ἡ *Βέλβιρα*, καλουμένη νῦν *Ἅγιος Γεώργιος*, καὶ κατὰ τὴν συνήθη ὀνομασίαν, ἐκ τῶν ἐνετικῶν χρόνων ἀπομείναςαν Σάν Τζώρζης. Ἡ Βέλβιρα εἶνε νησίς πελαγία, ἀπέχουσα τοῦ ἄκρωτηρίου τῆς Ὑδρας Ζούρβας 18 μίλια, καὶ τοῦ Σουνίου 11. Ἐχει περίπου 6 μιλίων

περίμετρον καὶ ἔμβαδὸν 6.8 τετραγ. χιλιομ. Εἶνε ὀρεινὴ, ἡ ὑψηλοτέρα ταύτης κορυφὴ διήκει μέχρι 360 μέτρων. Ἡ νῆσος αὕτη ἀνυδροῦσα, καλλιεργεῖται ἐν σμικρῷ ὑπὸ τινῶν γεωργῶν Ὑδραίων, κτῆμα οὔσα ὀλόκληρος τῆς οἰκογενείας Πατέρου ἐξ Ὑδρας. Οἱ ὀλίγοι ἐν αὐτῇ γεωργοὶ ὑδρεύονται ἐκ φρέατος. Εἶνε ἀλίμενος, ἔχει δὲ πετρώδεις ἄκτας γύρωθεν καὶ ἀποτόμους.

Ἀρχαία Γεωγραφία. Πλὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀρχαίου τῆς Ὑδρας, καλουμένης Ὑδρέας παρὰ Πυσανίαν (2. 34. 9), Ὑδρέης ἰωνικῶς καὶ Ὑδρείας (Ἡρόδ. 3, 59. Στέφ. ὁ Βυζάντ. 50.19 καὶ 53. 17), τοῦ ἔθνικου Ὑδραέτης, οὐδὲν ἕτερον γινώσκωμεν περὶ τῆς γεωγραφίας τῆς νήσου. Ἰχνη παναρχαίων οἰκήσεων εὐρίσκονται ἐν αὐτῇ, κυρίως τάφοι, ἀγγεῖα καὶ ἀρχαῖα νομίσματα ἐν τῇ θέσει *Χώριζα*, κειμένη πρὸς Μ τῆς συνοικίας τῶν *Κιμινίων*, καὶ μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ λιμένος *Βλυχοῦ*. Ἐπίσης εὐρίσκονται ἀρχαιότητες καὶ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ.

Τὸ ὄνομα τὸ σημερινὸν τῆς νήσου Ὑδρας, κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐπροφέρετο Νυδρα, καὶ τὸ ἔθνικὸν Νυδρωῖτης. Οἱ Ἐνετοὶ ναυτικοὶ ἐκάλουν τὴν νῆσον *Sidra* καὶ *Yder*. Περὶ τῆς νήσου Δοκοῦ πλὴν τοῦ ὀνόματος Ἀπεροπία, ὅπεν διέσωσε Πυσανίας (2. 34, 9,) οὐδὲν ἕτερον γνωστό.

Τὸ ὄνομα τῆς νήσου Δοκοῦ παρηλλαγμένον εἰς *Ducho* ἀπαντᾷ εἰς ἔγγραφα ἐνετικὰ τοῦ ἔτους 1479. (Μνημεῖα Ἑλληνικῆς ἱστορίας Κ., Σάθα, Τόμ. 6, σελ. 169. 32.)

Ἐκ τοῦ *Boschini* (L' arcipelago, σελ. 100) μαυθάνομεν ὅτι τῷ 1658 ἡ Ὑδρα εἶχε κατοικίας τινάς.

Περὶ τῆς Βελθίνης δὲ νήσου ὁ *Στράβων* (375, καὶ 398) γράφει ὅτι ἦτο ἱκανῶς κριθοφόρος, ὁ *Σκύλαξ* (51) ὅτι εἶχε καὶ πόλιν. Κατὰ *Στέφανον* τὸν *Βυζάντιον* τὸ ἔθνικὸν Βελθινῆτης, καὶ Ἡρόδοτος δὲ (8,125) Βελθινῆτης.

Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τοῦ μέσου αἰῶνος, καὶ παρὰ τοῖς ναυτικοῖς τῆς Δύσεως ἡ Βέλβινα ἦτο καὶ εἶνε γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα *San Zorzi d Arbora*· ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν ἐλέγετο *Cardinaels hoet*, ὅπερ παρέλαβον καὶ οἱ Ἴταλοὶ καὶ Ἄγγλοι *Cappello di Cardinale*, ἐνεκα τῆς ὁμοιότητος αὐτῆς μακρόθεν πρὸς πῖλον *Καρδιναλίον* (*Piacenza l' Egeo redivivo* σελ. 563. *Dapper Description des isles de l' Archipel*, σελ. 271).

Περὶ τῶν *Τρικέρων* γνωστὸν μόνον ὅτι ὀνομάζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων *Τρίκρανα* (Πυσαν. 2, 34. 8).